

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in točki se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.963.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: || IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia). in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 3. avgusta 1943

Cena posamezni številki lir 0\*80

## Pribitki na ceno čokolade in bonbonov

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je izdal na prošnjo Združenja trgovcev za Ljubljansko pokrajino z dne 16. VII. 1943 naslednje tolmachenje naredb z dne 27. XI. 1941 št. 165, »Služb. list« št. 96/41.

Čokoladne izdelke in bonbone ni prištevati med v čl. 1., točka 1, navedene industrijske živilske izdelke, temveč je za te proizvode uporabljati določbe čl. 2, cit. naredb. Pribitki za čokolado in bonbone ne smejo presežati 15% nabavne cene v prodaji na debelo in 30% v prodaji na drobno.

## Opozorilo davkoplačevalcem

Davčna uprava za mesto v Ljubljani naproša vse davkoplačevalce, da ob plačevanju davkov pri blagajni uprave prinesejo s seboj bodisi davčne knjižice bodisi čekovne položnice ali opominske karte, iz katerih je razvidna številka računa davčne glavne knjige. Radi hitrega poslovanja bodo imele prednost one stranke, ki bodo imele s seboj eno izmed gori navedenih listin.

Poslovanje s strankami, ki se ne morejo izkazati s številko svojega računa, je namreč otežkočeno, ker mora likvidator iskati številko po kartoteki, kar ovira hitro uradovanje zlasti ob velikem navalu davkoplačevalcev.

## Madžarska radijska industrija

Pred vojno se je morala madžarska radijska industrija zelo boriti proti inozemski konkurenci. Zaradi vojne pa je sedaj te konkurence rešena. Čeprav mora industrija premagovati razne težave pri nabavi materiala, se je vendarle določil za 1943/44 proizvodni načrt v višini 40.000 radijskih aparatov. Za odjem teh aparatov ne bo nikakih težkoč. Pač pa ne bo lahko zadovoljiti vseh trgovcev, ker je njih število naraslo za 300 na približno 1500. Madžarska radijska industrija novih tipov aparatov ne izdeluje, le manjše spremembe se izvršujejo.

## Stalnost cen

Od mnogih mednarodnih vprašanj v zadnjem času ni bilo nobeno tako zelo v razpravi kakor vprašanje stalnosti cen. Ni danes države, v kateri se ne bi bavili vladni krogi, ministri, uradi in zasebniki z vprašanjem stalnih cen oziroma ne bi skušali doseči stanovitnost cen. To je tudi naravno, ker zadeva stalnost cen slehernega človeka in od stalnosti cen je dostikrat naravnost odvisna njegova oskrba z živili.

Kaj se je v posameznih državah ukrenilo za doseženje stalnosti cen, o tem daje kratak pregled zadnji »Internationaler Holzmarkt«, iz katerega tudi posnemamo ta članek. Nemčija je kot prva posvetila stalnosti cen svojo pozornost in že pred vojno izdala razne tržne reče, s katerimi se je tudi dejansko ohranila stalnost cen. Najprej so se uvedle stalne cene v lesnem gospodarstvu in ti ukrepi so bili v znatni meri tudi podlaga za vse druge ukrepe glede stalnosti cen. Tako se je izdala že 27. maja 1938., kmalu po vključitvi Avstrije, naredba o cenah rezanega lesa. Za Dunaj je bila n. pr. določena osnovna cena za 18 cm široke deske, vrste IIIa pri nakupu najmanj 20 kub. metrov na 56 mark. Danes velja osnovna cena za te deske 53 mark. O vprašanju stalnosti cen, stalne veljave denarja in s tem ohranitve vrednosti kapitala in prihrankov je obširno govoril tudi nemški gospodarski minister dr. Funk v svojem berlinskem govoru. Posebno je poudaril, da sedaj v vojni nikakor ni omejena nakupna sila marke, temveč samo njena uporabna vrednost.

Tudi v drugih državah je vprašanje stalnosti cen na dnevnem redu. Tako je pred kratkim podal madžarski ministrski predsednik Kallay obširno izjavo o ukrepih madžarske vlade proti draginji. Zlasti je poudaril, da je nova raven cen določena na podlagi pšenične cene v višini 40 pengö za stot. Pred vojno je bila madžarska pšenična cena nekaj nad 20 pengö za stot.

Nestalne cene so bile dostikrat vzrok, da se dogovorjene trgovinske pogodbe niso mogle popolnoma izvesti. Posebno na mednarodnem lesnem trgu so morali trgovci v tem pogledu pretrpeti zelo neugodne izkušnje. Tako je bila zaradi nestalnih cen večkrat lesna trgovina z Romunijo otežkočena. Tudi madžarski uvozniki so se pritoževali, da se vedno znova zvišujejo cene za slovaški les in da so se pred kratkim znova zvišale za 13 odstotkov ter so tako z zvišanjem v decembru narasle že za 28 odstotkov. Da bi se te težkoče odpravile, se v zadnjem času že pri trgovinskih pogajanjih določa pariteta obojestranskih cen.

Tudi pri nasprotnih osi povzročila vprašanje stalnosti cen velike težkoče. To tem bolj, ker velja v teh deželah liberalno gospodarsko načelo ter se določajo cene skoraj izključno z ozirom na dopustni možni dobiček. Zato ni redko, da so se cene podvojile. »Internationaler Holzmarkt« navaja tudi nekatere oficialne cene.

Tako so notirale v USA naslednje cene (centov za bušel):

	28.6.	31.3.
	1939	1943
pšenica, Winnipeg	51.55	102.12
rž, Winnipeg	41.00	66.62
ječmen, Winnipeg	36.37	64.75
koruza, Chicago	47.12	100.00
bombaž, New York	8.83	22.19
kavčuk, New York	16.37	24.87
baker, New York	10.00	17.00
cinke, East St. Louis	4.50	8.24

Posebne težave je povzročalo v USA vprašanje kontrole cen. Organizacija te kontrole se je večkrat spremenila. Zaradi močnega stališča farmerskega bloka v senatu so se življenjski stroški v Združenih državah zelo povečali, ker je dosegel farmerski blok zvišanje cen agrarnih proizvodov. Tudi stavka premogovnih rudarjev je bila deloma posledica nerešenega vprašanja stalnosti cen. Podobne težave preživlja tudi Anglija in druge države. Stalnost cen je povsod v ospredju javnega zanimanja in pogoj za dobro oskrbo prebivalstva z življenjskimi potrebščinami.

## Rastoča potrošnja rjavega premoga v Grčiji

Grčija je dežela brez visokovrednega premoga in boljnih govnih snovi. Črna rjava rjava premoga, ker so se delavci zaradi slabe prehrane le neradi javljali na težko delo v premogovnikih. Zato je manjkalo povsod premoga in višek krize glede oskrbe s kurivi je nastal v zim 1941/2, ko se je morala zelo omejiti potrošnja električnega toka, uporaba transportnih sredstev in ko je kurivo v gospodinjstvih popolnoma manjkalo.

V l. 1942. pa je prevzela zlasti italijanska direkcija za železnice in rudnike rešitev tega vprašanja. Direkcija je storila potrebne ukrepe za zvišanje premogovne proizvodnje in za izboljšanje socialnega položaja rudarjev. Enako energično se je tudi lotila vprašanja pre-

voza premoga do potrošnikov. V važnih oskrbovalnih obratih so kurilne naparve preuredili za uporabljanje rjavega premoga. V primeroma kratkem času se je povečalo dnevno proizvodnjo zvišati od 200 na 400 ton. Tudi lokomotive so se preuredile za kurjenje z rjavim premogom. Pa tudi elektrarne so začele uporabljati rjavi premog. To je imelo za posledico, da se je oskrba z električnim tokom izboljšala. Ustanovila se je celo rudarska šola, da bi se v bodoče dosegli boljši uspehi v premogovni proizvodnji. V premogovnike rjavega premoga so se naložile velike vsote in število zaposlenih rudarjev se je zelo povečalo. Tako se je dosegla dnevna proizvodnja 1000 ton in ta proizvodnja se more dvigniti še na 1500 ton dnevno. Elektrarne, velika industrijska podjetja uporabljajo sedaj skoraj izključno rjavi premog. Za bodočnost pa bo ta posrečeni eksperiment zelo ugodno vplival tudi na razvoj vsega grškega gospodarstva.

## Nove bolgarske gospodarske zbornice

S posebnim zakonom so se spremenile dosedanje trgovinske in industrijske zbornice na Bolgarskem v gospodarske zbornice. Volitve v nove zbornice so se pred kratkim izvedle. Nova zbornica bo sedaj prevzela vsa aktivna in pasiva starih zbornic. Novi zbornici so priključene tudi prejšnje kmetijske zbornice. Nova zbornica začne delovati 1. septembra.

## Prehrana Finske se je izboljšala

Finski minister za ljudsko oskrbo je izjavil v nekem intervjuu, da se je oskrba Finske z živili po žetvenem letu 1942/43 znatno izboljšala. Oskrba s kruhom se je mogla brez motnje izvesti in obroki so bili povprečno za 16 odstotkov višji ko lani. Krompirja in rdeče pese je bilo zadosti. Prepoved porabe kolerabe za krmo je tudi izboljšala stanje prehrane. Seveda pa se to izboljšanje ni moglo doseči z lastnimi sredstvi.

## Ob 100 letnici Vevč

### Iz zgodovine papirja

Današnjega življenja si ni mogoče misliti brez papirja, pa čeprav ni papir nujno potrebna življenjska potreba. Ni sicer hranilo, a je predmet izredne važnosti za usodo človeštva, včasih mogoče še veliko bolj kot je potrebno.

Kakor mnoge druge pridobitve, tako je tudi papir kitajskega izvora. Kitajska je bila prastara zibelka civilizacije in kulture. Zgodovinski viri nam vedo povedati, da je imel odločilno vlogo pri iznajdbi papirja Kitajec Tsai-Lun, ki je kitajskemu cesarju že leta 105 predložil neko snov za pisanje iz rastlinskih vlaken. Nadalje nam ti viri poročajo, da so bili leta 175. prepisani Konfucijevi izreki na papir. Ko so za pisanje začeli uporabljati tuš, se je raba papirja še bolj razširila. Zgodovinarji in raziskovalci trdijo, da so Kitajci že v drugem stoletju izdelovali papir iz starih cunj.

Iz Kitajske je papir postopno prišel tudi na zapad, saj so bili vključ vsemu med Kitajsko in Evropo trgovinski stiki že prav živahni. Te stike so zlasti posredovali arabski trgovci, ki so dolga stoletja imeli skoro mono-

pol trgovine s Kitajsko. Tudi na arabskem delu sveta so kmalu po kitajskem vzgledu začeli izdelovati papir. Bilo je to nekako v sredi 8. stoletja. Kasneje se je iz središča arabskega sveta raznesla proizvodnja papirja tudi na bolj oddaljene dežele, zlasti proti zapadu, kamor se je usmerila tudi velika ekspanzija Arabcev. Po Arabcih je prišla Evropa v stik s papirjem.

Najstarejši dokument, ki nam je ohranjen na papirju, je izšel iz pisarne normanskih kraljev na Siciliji (Sicilija je prešla tedaj že popolnoma iz bizantinskega pod arabski vpliv, kateremu so sledili kasneje drugi.) Dokument je iz l. 1109. ter je bil pisan dvojezično: grško-arabsko. Papir je bil arabskega izvora, kmalu pa se je začela v Evropi tudi proizvodnja papirja. Italijanski zgodovinski viri poročajo, da je že pred l. 1200. nastala ob reki Reno v Bologni prva papirnica, ki jo je vodil mojster Polese iz Fabiana. Zgodovinski dokumenti, in sicer dva pergamenta iz l. 1275. iz arhiva silvestrinskega samostana v San Benedetto v Fabriano ter 10 protokolov s podatki za dobo od 1. decembra 1297. do 14. decembra 1347., ki so bili ohranjeni v arhivu v Fabriano, dokazujejo, da je bilo proti koncu 13. stoletja v Fabriano že večje

število papirnic. To dokazujejo tudi tvorniške znamke na papirju iz te dobe.

V tej dobi je bilo v Fabriano okoli 40 papirnic. Neki notarski akt iz leta 1320. dokazuje, da je bilo tedaj sklenjenih 18 najeminskih pogodb za papirnice v Fabriano. Proizvode teh papirnic so tedaj zelo cenili in papirja teh tvornic niso trošili samo v Italiji, temveč mnogo tudi v Aleksandriji, Carigradu, v Flandriji ter tudi v Nemčiji. Iz Fabiana so izšli številni mojstri, ki so po vsej Italiji ustanavljali nove papirnice. Pace iz Fabiana je ustanovil v letu 1340. dve papirnici. V Padovi ter v Trevisu. Grb mesta Fabiana vsebuje naslednje geslo: »Faber in amne eudi oli cartam undique fudit«.

Italija je torej bila najstarejša evropska dežela, v kateri se je začela proizvodnja papirja. Kasneje pa so začeli proizvajati papir tudi v drugih evropskih deželah. Enciklopedija Treccani navaja, da se nahajajo sledovi o proizvodnji papirja v Nemčiji že v 12. stoletju. Nadalje pravi, da so bili l. 1356. v Leersdorfu in l. 1380. v Baslu že delavci-specialisti za izdelovanje papirja. Nasprotno pa navaja Walter Thiel, da je bil leta 1389. po italijanskih delavcih zgrajen severno od

Nürnbergu prvi papirni mlin. V Franciji se je verjetno začela proizvodnja papirja l. 1248., papirnica v Troyesu pa je bila ustanovljena leta 1350. Leta 1450. je bila menda ustanovljena prva papirnica v Angliji, približno v istem času tudi v Holandiji. V Severni Ameriki so začeli z domačo proizvodnjo papirja leta 1690.

Veliki razmah v proizvodnji papirja je prinesla iznajdba tiska v 15. stoletju. S tem je nastopil nov velik potrošnik papirja. Važno pa je tudi to, da se je v dobi prehoda iz srednjega v novi vek začela tudi doba bolj moderne uprave in da je nastala birokracija, ki je bila naravno vedno večji potrošnik papirja. Gutenbergova iznajdba je napravila papir za eno najvažnejših kulturnih in civilizacijskih dobrin, brez katere si danes sploh ne moremo zamišljati našega življenja.

Tiskarne so postale torej največji potrošnik papirja, vendar so bile v svojih početkih večinoma majhna podjetja, ki so delala po naročilu in so sproti po svoji potrebi naročala papir.

## V naših krajih

V naših krajih so razmeroma pozno začeli uporabljati papir za akte. Z ozirom na veliko bližino Italije je bilo

naravno, da so bili papirji v naših krajih predvsem italijanskega izvora. Šele v 16. stoletju se pojavljajo na Kranjskem prvi papirji nemškega izvora.

V zadnjih stoletjih srednjega veka so bile gospodarske in politične vezi dežel, v katerih so prebivali Slovenci, z Benečijo izredno ozke. Zaradi tega tudi ni bilo pričakovati, da bi se razvila pri nas proizvodnja papirja, ker je prihajal ceneni in kvalitetni papir iz Italije. Zato dokaj pozno zasledimo prve sledove proizvodnje papirja v naših krajih.

Zgodovinski viri navajajo, da je bil v okolici Ljubljane prvi začetek proizvodnje papirja na naših tleh. Leta 1554. je kartuzijanski samostan Pleterje prodal Hansu Khislu, vojnemu blagajniku ob hrvaški meji, mlin ob Ljubljani in sicer v vasi Hrušica pod Ljubljano. Tega leta je tudi vas Hrušica, ki je spadala pod samostan Pleterje, prišla kot zalog v Khislove roke, ki je Hrušico obenem z mlinom dodelil posestvu Studenec. Leta 1577. je Khisel kupil tudi vicedomski mlin pri Studencu. Viri iz leta 1596. pa poročajo, da je bil mlin tedaj že opuščen, ker ni bil več v obratu. Mlin so tedaj imenovali papirni mlin. (Dalje prihodnjik)



## Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-madžarski lesni dogovor, ki je potekel v začetku julija, je bil sedaj podaljšan do konca decembra 1943. Tako se bodo mogle izvršiti vse dogovorjene dobave. Od v dogovoru določenih 19.000 kubičnih metrov trdega lesa bo dobavljena polovica v času od 1. julija do 31. decembra 1943. Les bodo dobavile najbrže iste tvrdke, ki so dobavljale les dosedaj. Izvojni pogoji za les so ostali neizpremenjeni. Zanimanje za izvoz lesa v Italijo je med madžarskimi lesnimi izvozniki zelo živahno.

Italijanski državni gozdovi so dali v preteklem poslovnem letu naslednje količine lesa: 230.000 kubičnih metrov koristnega lesa, 1.100.000 stotov drv za kurjavo in 600.000 ton oglja. Pogozdilo se je 500 hektarjev, na 500 hektarjih so se izvedla tehnična izboljšanja in 1000 hektarjev gozda se je izsekalo. V 36 drevesnicah se je vzgojilo 4 milijone sadik za pogozdovanje.

Proizvodnja lanitala v Italiji neprestano raste in je že l. 1941. dosegla 7000 ton letno. Od takrat pa se je proizvodnja še povečala. Dobra kakovost italijanskega lanitala, ki se izdeluje iz umetne volne in kazeina, se vidi tudi v tem, da so začele proizvajati lanitala po italijanskem postopku velike tovarne v Nemčiji, Belgiji in Franciji. V praktični uporabi se je italijanski lanital zelo dobro obnesel, ker je elastičen, drži toploto, ima isto specifično težo ko volna in je tudi trpežen.

Železarna Società Italiana Acciaierie Cornigliano (SIAC) je imela lani 2.48 milijona čistega dobička ter bo izplačala pet odstotno dividendo, 2.5 milijona lir pa bo prenesla na novi račun.

**že v 24 urah** barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

**tovarna JOS. REICH**  
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 2  
Telefon št. 22-72.



**DARMOL**  
najboljše odvajalno sredstvo

## Gospodarske sile Turčije

O gospodarskem položaju Turčije piše zadnji »Reich« naslednje: Če se je Turčiji posrečilo, da je mogla skoraj štiri leta navzlic mnogim skušnjavam med vojno ostati se skupinami sil obvarovati svojo nevtralnost, tedaj je to posledica njenega spoznanja, da bi z ozirom na njeno omejeno vojaško in gospodarsko silo mogla pomeniti njena udeležba v vojni ogrožitev njenega državnega obstoja. Nasprotno pa se čuti dovolj močno, da svojo nevtralnost z lastnimi silami učinkovito brani. Turška oborožena sila je od začetka vojne v višini 1 milijona mož pripravljena ter se more povečati z novimi vpoklici izvežbanih vojakov na dva milijona mož. Dolgotrajna napetost obrambne in gospodarske pripravljenosti zahteva seveda zvišane dajatve od turške gospodarske sile. Na drugi strani pa številni vpoklici v vojsko občutno zmanjšujejo uspehe njenega gospodarskega dela. Gre sedaj za to, da se s pametnim gospodarjenjem prepreči predčasna izčrpanost gospodarske sile, da bi se mogla politika oborožene nevtralnosti vzdržati do konca vojne in da bi se mogli požeti plodji te politike.

Višina neposrednega zajema turške gospodarske sile zaradi varovanja nevtralnosti se predvsem vidi v državnih izdatkih za narodno obrambo. Državni izdatki rednega in izrednega proračuna, ki so znašali v l. 1938./39. 250 milijonov turških funtov, so narasli l. 1942./43. na 707 milijonov in so proračunani za leto 1943./44. na 880 milijonov funtov. V zadnji vsoti je obseženih 500 milijonov funtov izdatkov za vojsko, torej dvakrat toliko kakor so znašali l. 1938./39. vsi državni izdatki. Kritje dodatnih izdatkov za vojsko se je doseglo deloma z zvišanjem davščin, deloma z najemanjem domačih posojil, deloma pa s pomočjo emisijske banke proti zastavitvi varščin. Obtok bankovcev se je od začetka vojne dvignil od 200 milijonov turških funtov na 767 milijonov ob koncu l. 1942. V začetku l. 1943. razpisana izredna oddaja premoženja, od katere se je upalo doseči 442 milijonov funtov, je dala samo 225 milijonov, samo nekaj več ko polovico pričakovane vsote, da torej najbrže ni prevelikih rezerv v davčni moči prebivalstva.

Močno povečanje obtoka bankovcev je v zvezi z aprovizacijskimi težavami v velikih turških mestih povzročilo dvig črne borze z

vsemi njenimi običajnimi posledicami kakor zadrževanje blaga, kopičenje denarja, dviganje cen, da se je kupna moč turške veljave zmanjšala. Turška vlada je po krajšem kolebanju o izbiri potrebnih sredstev nastopila proti tej nevarnosti odločno s celo vrsto strogih ukrepov. Ostreje se je zajela lastna domača žetev, nabavila so se inozemska živila (moka, žito, sladkor) v zamenjavo za turške surovine, izdajala so se racionalirana živila revnim po normalnih cenah, postril se je boj proti črni borzi. Izgledi za odpravo napak niso neugodni, ker je bila že pred vojno neodvisnost Turčije glede oskrbe z živilj zagotovljena. Če so sedaj nastale vrzeli v oskrbi, potem predvsem zaradi napak v razdeljevanju blaga (kar pa je v glavnem posledica zaradi vojne povzročenih motenj v prometu). Sicer pa se ne sme pripisovati vrzeli v turški oskrbi prevelik pomen, ker živi kljub vsej industrializaciji še vedno 80 odstotkov prebivalstva v podeželskem naravnem ali polnaravnem gospodarstvu. To prebivalstvo razna pomanjkanja komaj zadenejo. Poleg tega pa se zna prilagoditi zahtevam zelo skromno turško prebivalstvo vsakim razmeram.

Če se posreči turškemu vodstvu gospodarstva znova utrditi cene, bo moglo financirati nevtralnost namesto s tiskarskim strojem z razpisovanjem notranjih posojil po primernih pogojih in porabiti rastoče izvozne presežke, ki jih dobiva pri blagovni izmenjavi z bojujočimi se državami, za kritje svojih izdatkov. Po vsej verjetnosti se bo na ta način storilnost turškega gospodarstva bolj obvarovala kakor pa z uvedbo novih davščin, ker bi morale te, če naj bi kaj zalegle, zadeti tudi najširše in gospodarsko šibke sloje.

## Denarništvo in zavarovalstvo

Srbska narodna banka je dala 26. julija v promet nove bankovce po 100 din. Bankovci imajo na eni strani podobo sv. Save, na drugi strani pa sliko srbskega kmeta s parom volov. V desnem kotu je novi grb Srbije.

Angleški državni dolg je med vojno narasel za 14.5 na 17.72 milijarde funtov. V spodnji zbornici so zaradi tako velikega dviga državnega dolga priporočali poslanci čim večjo štednjo in izdajanje posojil na dolgi rok, da se prepreči inflacija.

## IVAN BRUNČIČ, Ljubljana

Celovška cesta št. 42

Stavbeno in pohištveno pleskarstvo in ličarstvo se najtopleje priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Cena zmerna! • Delo solidno! • Telefon 34-76

## Gostilničarski vestnik

### Vino se sme prodajati le po cenah cenika!

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je poslal Združenju trgovcev — Sindikatu gostilniških podjetij naslednje opozorilo:

Dne 16. junija je stopila v veljavo naredba št. 65 o maksimalnih cenah vina.

Pri določitvi cen je Visoki komisariat upošteval položaj vinskega trga v državi, kakor tudi vse ostale okolnosti, na katere je vedno opozarjala prizadeta stroka, ki je plačevala daleko višje cene kot so bile uradno določene za državo.

V prvem času so se prizadeti držali uradnih cen, pozneje pa so pričele prihajati na Visoki komisariat pritožbe o kršitvi teh cen.

V gostinskih obratih vseh kategorij zahtevajo skrajno pretirane cene ter se točijo kot plemenita vina navadna vina najslabše kvalitete.

Te zlorabe se morda vršijo, ker lastniki oz. poslovodje gostinskih obratov upajo, da bo Visoki komisariat dopuščal višje cene, kot jih določuje cenik, kakor je to do-

puščal preden so bile določene nove cene.

Ker pa ni več vzroka za tako popustljivost po objavi cenika, poziva Visoki komisariat naslovno združenje, naj opozori svoje člane na dolžnost natančnega upoštevanja cenika, ker je uvedena najstrožja kontrola ter bodo proti kršiteljem izvajani strogi ukrepi, predvsem takojšnja zatvoritev obrata za nedoločen čas.

Apeliramo na vsa gostinska podjetja, da to opozorilo upoštevajo v polnem obsegu.

### Dvignite sladkor!

Gostilniška nabavljalna zadruga sporoča, da je pričela z razdeljevanjem racionaliranih živil članom-gostilničarjem v ponedeljek dne 2. VIII. 1943 po v posebni okrožnici določenem vrstnem redu. Zadnji dan razdeljevanja je v soboto dne 7. t. m.

Opozarjamo gostinske podjetnike, da živila, posebno sladkor, dvignejo najkasneje do sobote dne 7. t. m., ker sicer sladkor zapade.

## Gospodarske vesti

Litijsko-preboldska tekstilna tvornica d. d. v Mariboru (prej Mautner) je dosegla lani 0.4 milijona mark čistega dobička ter bo izplačala na glavnico v višini 4 milijonov mark šest odstotno dividendo.

Zadruga hrvatskih gospodarstvenikov zida v Osljeku tovarno za modro galico, ki bo druga taka tovarna na Hrvatskem.

Po podatkih Hrvatskega drž. socialno-gospodarskega zavoda se je ustanovilo na Hrvatskem v času od 10. aprila 1941 do 31. marca 1943 2258 novih trgovin in zadrug, izbrisanih iz trgovinskega registra pa je bilo 1634 tvrdk. Število delniških družb se je povečalo za 54, število drugih družb pa za 147. Nominalna delniška glavnica se je v tem času povečala, če se upošte-

vajo tudi zmanjšane glavnice in izvedene likvidacije, za 110 milijonov kun in znaša sedaj 5 milijard kun.

V Varaždinu je bila dozidana nova delavska naselbina in bodo te dni dodeljena delavcem nova stanovanja. Sezidanih je bilo skupno 66 delavskih stanovanj, in sicer je dala sezidati tvrdka Tivar 44 stanovanj, država pa 22. Nova delavska naselbina bo imela ime po Stjepanu Radiću.

Srbski finančni minister je dobil pooblastilo za izdajo dolgoročnih zadolžnic v višini 2 milijard din. Posojilo se bo obrestovalo po 4 in pol odstotka in se bo amortiziralo v 30 letih. Posojilo se bo porabilo za obnovo gospodarstva ter za finansiranje žetve.

Tramvajski vozovi se bodo v bodoče izdelovali v Nemčiji po enotnem tipu. Vozovi bodo imeli več prostora za stojišča, da bo moglo biti število potnikov večje.

Sportne potrebščine — dežni plašči

**KOLB & PREDALIČ**

Ljubljana, Kongresni trg

## PRVOVRSTNI KRONA

Kolomaz v škafih po 15 in 25 kg ter v pločevinastih dozah netto 85 dkg. Adhezivna mast za jermene znamke „Lanolin“. Čevljarska smola švedska, črna in rumena. Bencin, nafta, vse vrste strojnega in cilindrskega olja. Lekarniška drogerijska vazelina, parafinska in vazelinska olja glicerina, parfumske esence. Kaolin, slikarske krede in težki špat. — Solidna postrežba, nizke cene, stalna zaloga

**PETRONAFTA A. HMELAK**

LJUBLJANA, Ciril Metodova ulica 35a

Priporoča se:

Manufakturna trgovina

**A. ŽLENDER**

LJUBLJANA, Mestni trg št. 22

## Lanišče in laneno predivo

kupuje ali zamenjuje za svoje izdelke tovarna

**Motvoz in platno d. Grosuplje.**

Lanišče in predivo pošljite po železnici v Grosuplje